

Landbruks- og
matdepartementet

Skogbruksloven

Avd.dir **Ivar Ekanger**, LMD

Møte med FNF 16. juni 2022

Foto: Steinar Johansen, Statskog SF

Oppdraget fra FNF 1

Grunnleggende om loven (hensikt, rollen myndigheter, spesielt kommune vs. statsforvalter)

1. Formålet
2. Virkefeltet
3. Skogbruksmyndigheten/skogbruksstyresmakt
4. Skogeiers forvaltningsansvar

Oppdraget fra FNF 2

Virkemidler for miljøhensyn i loven? Hvilke muligheter har vi?

- Meldeplikt?
- Klage – hvem kan klage?
- Finnes det andre alternativer til klage der man ikke har et enkeltvedtak?
- § 13?
- Hva er forholdet mellom lov og forskrift.
- Norsk standard- hva sier den? Og forhold mellom lov og forskrift og den. Nivåer. Hva går foran?
- Gammelskogshensyn og klimaplanting (klimaplanting er for eksempel i Troms omstridt da den flere steder er ansett som fremmed art)- særlige regler eller problemstillinger?

Forvaltning av nøkkelbiotoper

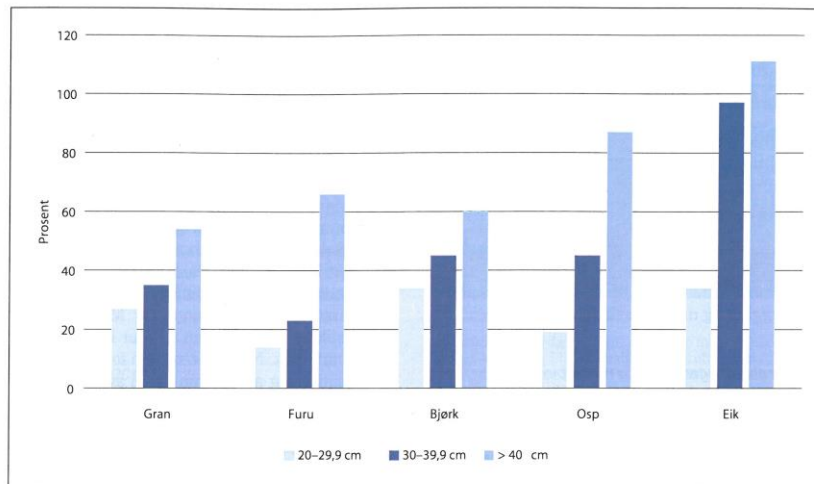
- Nøkkelbiotoper er ivaretagelse av verdier i registrerte livsmiljøer
- Det er registrert over 150 000 livsmiljøer i de norske skogene.
- Det er satt til side over 71 000 nøkkelbiotoper fra ordinært skogbruk – i hovedsak som ikke-hogst-områder.
- Dette utgjør et anslått stående tømmervolum på rundt 10 millioner m³ og en tømmerverdi på ca 4 milliarder kroner (sams tømmerpris på kr 400).
- Arealet med nøkkelbiotoper utgjør nå ca 2,5 % av skog som er MiS-kartlagt, inkludert nøkkelbiotoper som inngår i verneområder. Utenfor verneområdene utgjør nøkkelbiotopene 2,3 % av skogarealet.

Den eldste skogen

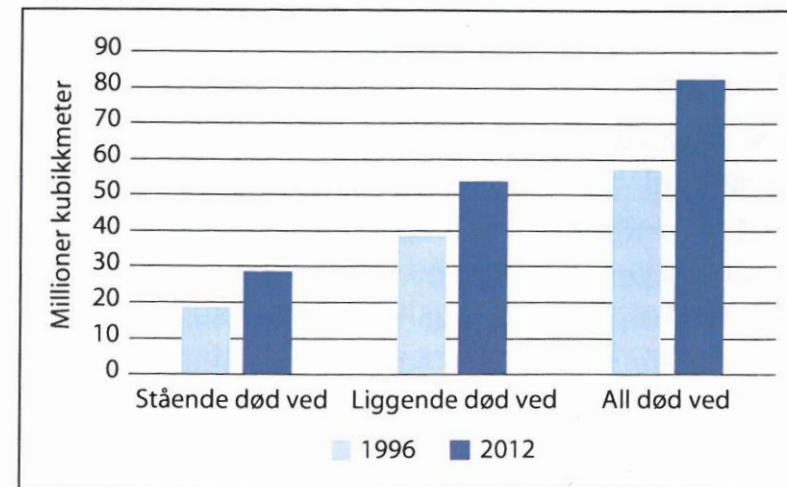
- Skog med bestandsalder over 100 år utgjør nå over en tredjedel av skogarealet i Norge
- Skog med bestandsalder over 160 år øker raskt og utgjør over 3 %
- I 1996 var arealet med «Gammelskog» cirka 380 000 hektar, nå er det over 1 million hektar eller 13% av det produktive skogarealet
- Volumøkning fra ca 300 mill m³ til cirka 900 mill m³ samtidig som skogbruket har tatt ut rundt 1 milliard m³ siste 100 år
- Utredningsarbeidet har vist at data fra skogbruksplanleggingen – som rapporteres til Skogportalen, NIBIO – gir grunnlag for kart som viser hvor den eldste skogen finnes
- *"..punktet i skogmeldingen om kartlegging av den eldste skogen er ivaretatt."*

Den eldste skogen

- Flere store trær
- Mye mer død ved
- Mer gammel skog og mer av den eldste skogen – kan mange steder kartfestes

Figur 3.15 Prosentvis økning i antall trær av gran, furu, bjørk, osp og eik i ulike diameterklasser, 1996 til 2012.
Kilde: Landsskogtakseringen.

Figur 3.13 Utviklingen av mengde død ved, 1996 til 2012, mill. m³.

Ot.prp.nr. 28 (2004-2005) om lov om skogbruk (skogbrukslova)

Skogbrukslova er en næringslov med fokus på

- frihet under ansvar
- miljøhensyn

Dette understrekes bl a gjennom bestemmelsen om skogeiernes forvalteransvar

«Lova retter seg mot dei som eig, brukar eller planleggjer bruk av skogen. Formålet gir signal om rammene for skogeigaren sin rett til utnytting av skogen, og set samstundes rammer for den virkemiddelbruken som styresmaktene gjennomfører med heimel i lova.»

§ 1 Formålet med lova

Denne lova har til formål å fremme ei berekraftig forvaltning av skogressursane i landet med sikte på aktiv lokal og nasjonal verdiskaping, og å sikre det biologiske mangfaldet, omsyn til landskapet, friluftslivet og kulturverdiane i skogen.

§ 2 Virkefeltet for lova

Denne lova gjeld for all skog og skogmark. Med skogmark forstår ein i denne lova grunn som er skogproduserande, eller som etter ei samla vurdering er best eigna for skogproduksjon, og som ikkje er nytta til andre formål.

Lova gjeld sjølv om eit område er verna etter naturmangfaldloven kapittel V eller eldre vernevedtak som nemnt i naturmangfoldloven § 77, eller i plan etter plan- og bygningslova er lagt ut til andre formål enn landbruk, så sant ikkje anna følgjer av verne- eller planvedtaket eller av forskrifter knytt til vedtaket.

Lova kan ikkje nyttast i strid med dei rettane reindriftssamane har til trevirke og brensel.

§ 3 Skogbruksstyresmakt

Departementet er øvste skogbruksstyresmakt. Departementet kan overføre mynde til andre forvaltningsorgan. Statsforvaltaren, fylkeskommunen og kommunen har slikt mynde som følgjer av føresegnene i lova, forskrift fastsett av departementet og andre avgjerder om overføring av mynde.

Dersom saka krev samordning over kommunegrenser, eller viktige nasjonale omsyn tilseier det, kan oppgåver som i eller i medhald av lova er lagt til kommunen behandlast av departementet eller anna skogbruksstyresmakt.

Statsforvaltaren er skogbruksstyresmakt for skog som kommunen eller fylkeskommunen eig.

§ 4 Skogeigaren sitt forvaltaransvar

Skogeigaren skal sjå til at alle tiltak i skogen blir gjennomførte i samsvar med lov og forskrift. Skogeigaren skal ha oversikt over miljøverdiane i eigen skog og ta omsyn til dei ved gjennomføring av alle tiltak i skogen. Slike omsyn kan føre til at nokre tiltak i skogen ikkje kan gjennomførast. Innafor desse rammene står skogeigaren fritt til å forvalte skogen ut frå eigne mål.

Skogeigaren skal sjå til at dei som gjer arbeid i skogen rettar seg etter lova og forskriftene.

Departementet kan gi nærare forskrifter om omsyn skogeigaren skal ta i høvet til miljøet.

§ 6 Forynging og stell av skog

Skogeigaren skal sørgje for tilfredsstillande forynging etter hogst, og sjå til at det er samanheng mellom hogstform og metode for forynging. Nødvendige tiltak for å leggje til rette for forynging skal setjast i gang innan 3 år etter at hogsten er skjedd.

Fristen for forynging kan utsettes til 5 år der det ut frå klimatiske og lokale forhold er forsvarleg.

Dersom skogeigaren ikkje rettar seg etter dette, avgjer kommunen om skogeigaren skal påleggjast å setje i verk tiltak for å sikre at arealet blir forynga. Tiltaket må setjast i verk innan ein frist som maksimalt kan vere på 2 år. Blir ikkje tiltaka utførte innan fristen, skal kommunen sørgje for at tiltaka blir utførte for skogeigaren si rekning. Kommunen sine kostnader i denne samanhengen kan krevjast dekt frå middel som er avsett i skogfondet. Kostnadene er tvangsgrunnlag for utlegg.

Dersom kommunen finn det nødvendig for å hindre store negative effektar på miljøverdiane, under dette ureining av viktige vassførekomstar, kan kommunen nekte skogeigarar å plante i skoglause område, å skifte treslag, å grøfte, gjødsle eller bruke plantevernmiddel. Kommunen kan også setje vilkår i slike høve.

Departementet kan fastsetje nærare forskrifter om forynging og stell av skog, under dette krav til tilfredsstillande forynging, skifte av treslag, bruk av utanlandske treslag, grøfting i skog, gjødsling av skog, bruk av plantevernmiddel i skog og frø- og planteforsyninga i skogbruket.

§ 11 Meldeplikt

Når det er nødvendig for å halde kontroll med at lova blir følgt, kan kommunen eller anna skogbruksstyresmakt gjere vedtak om at skogeigarar skal ha plikt til å melde inn planar om hogst og tiltak knytt til forynging og stell av skog. Denne meldeplikta kan gjelde ein eller fleire skogeigarar i heile eller delar av kommunen.

Meldinga skal vere skriftleg og gi opplysningar om dei planane eigaren har for hogst eller tiltak. Meldinga skal sendast til kommunen seinast 3 veker før hogsten eller tiltaket skal setjast i verk.

Har kommunen ikkje gitt svar på meldinga innan 3 veker frå den dagen da meldinga kom fram til kommunen, eller gjort vedtak med heimel i [§§ 6](#) tredje ledd, 8 andre ledd eller forskrift i medhald av [§§ 4](#) eller [7](#), kan det meldte tiltaket setjast i verk i samsvar med dei reglane som gjeld etter lova. Om kommunen treng meir tid for å ta stilling til tiltaket, kan fristen forlengjast med inntil 14 dagar. Tillatelsen gjeld for 10 år.

§ 13 Skogområde av særleg miljøverdi

Departementet kan ved forskrift leggje strengare restriksjonar på skogbehandlinga i skogområde av særleg miljøverdi knytt til biologisk mangfald, landskap, friluftsliv eller kulturminne enn det lova elles gir heimel for når skogbehandlinga kan føre til vesentleg skade eller ulempe for desse verdiane.

Forskrift om berekraftig skogbruk

§ 1. Formål

Formålet med denne forskrifta er å fremme eit berekraftig skogbruk som sikrar miljøverdiane i skogen, aktiv forynging og oppbygging av ny skog, og god helsetilstand i skogen, jf. [§ 1](#) i [skogbrukslova](#).

§ 2. Virkeområde

Forskrifta gjeld for all skog og skogmark, jf. [§ 2](#) i [skogbrukslova](#).

§ 3. Plikta til å ta miljøomsyn

Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal skogeigaren sjå til at det blir teke nødvendige omsyn til biologisk mangfald, friluftsliv, landskap og kulturverdiar i samsvar med føresegnene i [skogbrukslova](#).

Skogeigar skal sjå til at også dei som gjer arbeid i skogen tek slike omsyn.

§ 4. Miljødokumentasjon og miljøregistreringar

Skogeigar skal kunne gjere greie for dei miljøomsyn som ligg til grunn for planlagde eller utførte tiltak i skogen, jf. [lov 9. mai 2003 nr. 31](#) om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (miljøinformasjonsloven).

Hogst kan normalt berre skje i område der det er gjennomført miljøregistreringar, jf. [forskrift 4. februar 2004 nr. 449](#) om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringar. Ved hogst i område der slike registreringar enno ikkje er gjennomførte, skal dei føre-var-tiltaka som er nedfelte i Norsk PEFC Skogstandard leggjast til grunn.

Tilbake til spørsmålene 1

Grunnleggende om loven (hensikt, rollen myndigheter, spesielt kommune vs. statsforvalter)

1. Formålet
2. Virkefeltet
3. Skogbruksmyndigheten/skogbruksstyresmakt
4. Skogeiers forvaltningsansvar

Tilbake til spørsmålene 2

Virkemidler for miljøhensyn i loven? Hvilke muligheter har vi?

- Meldeplikt?
- Klage – hvem kan klage?
- Finnes det andre alternativer til klage der man ikke har et enkeltvedtak?
- § 13?
- Hva er forholdet mellom lov og forskrift.
- Norsk standard- hva sier den? Og forhold mellom lov og forskrift og den. Nivåer. Hva går foran?
- Gammelskoghensyn og klimaplanting (klimaplanting er for eksempel i Troms omstridt da den flere steder er ansett som fremmed art)- særlige regler eller problemstillinger?

Takk for oppmerksomheten

